

ZMĚNY PODMÍNEK V NITRÁTOVÉ SMĚRNICI OD 1. SRPNA 2016

Ing. Jan Klír, CSc. | VÚRV, v.v.i., Praha – Ruzyně | Tel.: 603 520 684 | E-mail: klir@vurv.cz | Web: www.nitrat.cz

Dne 11. července 2016 schválila vláda novelu nařízení vlády č. 262/2012 Sb. o stanovení zranitelných oblastí a akčním programem. Novela má č. 235/2016 Sb. a s účinností od 1. srpna 2016 upravuje vymezení zranitelných oblastí a některá opatření akčního programu. Z praktického hlediska je samozřejmě nejdůležitějším dokumentem platné znění nařízení vlády č. 262/2012 Sb., které je touto novelou upraveno (ke stažení na webu www.nitrat.cz). Změny se nyní zapracovávají do LPIS a upravená opatření budou přiřazena k jednotlivých dílům půdního bloku, příp. vymezeným parcelám.

Při pravidelné revizi vymezení zranitelných oblastí (ve čtyřletých intervalech) bylo ze zranitelných oblastí vyřazeno 18 katastrálních území a naopak 59 nových jich bylo přidáno, a to na základě hodnocení vývoje kvality povrchových a podzemních vod.

Současně byl vyhlášen 4. akční program, na období 2016 - 2020. Úpravy vycházejí z výsledků monitoringu účinnosti akčního programu, nových výsledků výzkumu i připomínek zemědělské veřejnosti. V neposlední řadě novela reaguje i na vývoj nových technologií a změny klimatu. Důležité jsou i závery z vyjednávání s Evropskou komisí o nastavení podmínek akčního programu v ČR. Další úpravy byly provedeny za účelem provázanosti a udržení souladu s požadavky kontroly podmíněnosti a podmínkami pro přímé platby.

Je třeba připomenout, že opatření akčního programu se vztahují pouze k zemědělským pozemkům nacházejícím se ve zranitelných oblastech. Výjimkou je limit použití 170 kg organického dusíku v průměru na 1 ha, který se i u zemědělského podnikatele hospodařícího jen částečně ve zranitelné oblasti hodnotí celkově, tedy při započtení zemědělských pozemků mimo zranitelné oblasti. Stejně tak se na celý obchodní závod vztahuje i požadavek na potřebné skladovací kapacity podle nitrátové směrnice.

Vybrané požadavky z nitrátové směrnice jsou však i součástí podmínek pro dotace na agroenvironmentálně-klimatická opatření a ekologické zemědělství. Aktuální změny v nitrátové směrnici se tedy týkají i zemědělců hospodařících mimo zranitelné oblasti...

PŘEHLED HLAVNÍCH ZMĚN

Revize vymezení zranitelných oblastí

Do zranitelných oblastí byla přidána katastrální území, nacházející se v okresech Rakovník, Plzeň-sever, Rokycany, Příbram, Jindřichův Hradec, Kolín, Žďár nad Sázavou, Blansko, Brno-venkov, Vyškov, Přerov, Kroměříž, Opava a Jeseník.

Současně bylo vyřazeno 18 katastrálních území v okresech Příbram, Praha-západ a Liberec.

Seznam katastrálních území, u kterých došlo ke změně, je uveden v platném znění nařízení vlády č. 262/2012 Sb. na webu www.nitrat.cz.

Limity hnojení

Nově byly nastaveny limity přívodu dusíku podle tří výnosových hladin (automatické zařazení DPB, příp. parcely do příslušné výnosové hladiny v Portálu farmáře). Limity bez ohledu na výnosové hladiny byly stanoveny pro řepku (230 kg N/ha), luskoviny, jetel, vojtěšku, trávy na orné půdě a trvalé travní porosty.

Bylo upřesněno, že v případě zapravení porostu z důvodů jeho poškození se přívod dusíku z předchozího hnojení k zapravené plodině nezapočítá do limitu náhradní plodiny.

Při hnojení na rozklad slámy nebo k meziplodině se do přívodu dusíku pro následně pěstovanou plodinu už nezapočítá jen dusík z minerálních hnojiv a hnojiv s rychle uvolnitelným dusíkem. Dusík z ostatních hnojiv (hnůj apod.) se tedy do limitu započítává.

Byly stanoveny nové požadavky na hnojení zeleniny (nastavení limitů podle dosahovaných výnosů, odběry půdních vzorků a analýzy na obsah N_{min}).

Došlo k úpravě zápočtu dusíku z digestátu, a to ze 70 % na 60 %.

Hnojení v létě a na podzim

Omezení hnojení v tomto období bylo rozšířeno i pro zeleninu. Současně bylo umožněno zvýšení dávek ve III. aplikačním pásmu pro ozimou cibuli a česnek.

Na základě připomínek zemědělců bylo umožněno hnojení k meziplodinám a na podporu rozkladu slámy v aplikačním pásmu III.b i minerálními hnojivy.

Byl rozšířen zákaz hnojení v létě a na podzim minerálními dusíkatými hnojivy, pokud by byla půda ponechána přes zimu bez porostu meziplodiny nebo ozimé plodiny. Zákaz se týká hnojení meziplodin a hnojení na podporu rozkladu slámy.

Byly sníženy dávky dusíku při organickém hnojení v létě a na podzim pro následné jarní plodiny (pokud není zapravena sláma nebo pěstována meziplodina). Povinnost použít inhibitor nitrifikace v tomto případě byla rozšířena i na I. a II. aplikační pásmo.

Období zákazu hnojení

Zákaz se nově vztahuje pouze na ornou půdu a trvalé travní porosty.

Byla upřesněna možnost časnějšího hnojení pšenice a řepky v předjarním období, a to na zemědělských pozemcích s průměrnou sklonitostí do 5 stupňů.

Tab. 1: Kdy začíná období zákazu hnojení?

Klimatické regiony	Minerální dusíkatá hnojiva	Hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem (kejda, digestát apod.)	Hnojiva s pomalu uvolnitelným dusíkem (hnůj, kompost apod.) a upravené kaly
0 až 5	1. listopadu	15. listopadu	15. prosince
6 až 9	15. října	5. listopadu	15. prosince

Tab. 2: Od kdy je možné hnojit v předjaří?

Klimatické regiony	Pšenice ozimá a řepka, pouze na zemědělských pozemcích s průměrnou sklonitostí max. 5°	Ostatní plodiny na orné půdě a trvalé travní porosty
0 až 5	1. února	16. února
6 až 9	16. února	1. března (29. února)

Nově je umožněna i nouzová aplikace statkových a organických hnojiv v období zákazu hnojení, v případě havarijních situací v ustájecích nebo skladovacích objektech.

Střídání plodin

Pro sjednocení s podmínkami pro přímé platby byly doplněny požadavky na střídání plodin:

- při pěstování meziplodin, pokud nenásleduje ozimá plodina, se ponechá porost na zemědělském pozemku alespoň do 31. října,
- jestliže po jetelovinách následuje jarní plodina, je třeba porost jetelovin zaorat po 31. říjnu.

Hospodaření na svazích

Za účelem odstranění duplicity s kontrolou podmíněnosti (DZES 5) byly vypuštěny požadavky na protierozní opatření na mírně a silně erozně ohrožených půdách (MEO, SEO).

Na základě připomínek zemědělců byl posunut zákaz hnojení (s výjimkou hnoje apod.) u trvalých travních porostů, a to z 10 na 12 stupňů.

Hospodaření okolo vod

Pro sjednocení s povinným požadavkem na hospodaření (PPH 2/1) v rámci kontroly podmíněnosti byl doplněn požadavek na zabránění samovolnému přístupu zvířat do trvalého vodního toku, poškození koryt a údolních niv, zničení břehových porostů a znečištění vod.

Skladování hnojiv

Byla upravena doba uložení statkových hnojiv na zemědělském pozemku po jejich meziskladování, a to na 9 měsíců.

Byla upřesněna kritéria pro umístění složiště – došlo ke zvětšení vzdálenosti od povrchových vod na minimálně 100 m, a to na zemědělských pozemcích se sklonitostí vyšší než 5 stupňů.

Zákaz uložení byl rozšířen o půdy na velmi propustném podloží (hlavní půdní jednotka 05, v klimatických regionech 0 – 3).

Minimální výška kupy uloženého hnoje nebo kompostu byla zvýšena z 1,5 m na 1,7 m.

Povinnost meziskladování byla rozšířena i na statková hnojiva vznikající v chovech drůbeže.

Z praktického hlediska bylo upřesněno, že potřebného podílu steliva (pro možnost uložení chlěvské mrvy skotu, bez meziskladování) lze dosáhnout i po jeho následném doplnění před uložení chlěvské mrvy na pozemku.